

مقاله‌های بی‌متن
مجموعه کاریکاتورهای
مازیار بیژنی

کتاب مقاله‌های بی‌متن

مجموعه کاریکاتورهای مازیار بیژنی

این کتاب که با تیراژ ۳۳۰۰ نسخه و در قطع خشتی و بهای ۵۵۰۰ ریال چاپ و منتشر شده، دربرگیرنده ۱۲۴ کاریکاتور با موضوعات گوناگون سیاسی، اجتماعی، اقتصادی و غیره است که طی یک سال در روزنامه کیهان به چاپ رسیده است.

بیژنی در مقدمه کتاب خود آورده:

«بنا بر شیوه رایج باید مقدمه‌ای برای این کتاب می‌نوشتیم، اما از آنجا که حرف خوب داریم و حرف خیلی خوب و حرف عالی، هنرمندانه‌ترین و عالی‌ترین حرف راجع به هنر و رسالت آن را در کلام حضرت روح... یاقم. حال اگر بنا باشد به حرف‌ها عمل کنیم، این سخن برای شنیدن و به کار بستن ما کافی است.»

بعد از مقدمه بسیار کوتاه بیژنی، کلام امام (ره) در باره هنر که برگرفته از صفحه نور جلد ۲۱ صفحه ۱۳۰ است آورده شده و بلافاصله بعد از آن در صفحه مقابل ارائه کاریکاتور شروع می‌شود که به حق زیباترین تعریف درباره هنر اسلامی و متمدن است. وقتی مطلبی، خبری، عکسی یا کاریکاتوری در مطبوعات به چاپ می‌رسد، شرایط خاص خودش را دارد و بهتر است بگویم از شرایط حاکم بر فن روزنامه‌نگاری و مسائل جنبی آن بیرونی می‌کند. ولی زمانی که همین مطالب، اخبار، عکس‌ها یا کاریکاتورها گرد هم می‌آیند قصد دارند که به صورت مجموعه و کتاب منتشر شوند بدیهی است که خود را از زیر بار شرایط حاکم بر فن روزنامه‌نگاری خلاص کرده و قوانین و مقررات حاکم بر تالیف و ترجمه یا تهیه و آماده‌سازی و چاپ کتاب را پذیرا می‌شوند. به این دو قانون باید نظرگاه‌های سیاسی نشریات موجود را در جامعه نیز اضافه کرد. چرا که طبیعی است هر نشریه‌ای دیدگاه‌های خاص خودش را در باب مسائل سیاسی، اجتماعی، اقتصادی و جهانی داشته باشد و مطالب و تصاویر چاپ شده در نشریات فوق هم پیرو آن دیدگاه خواهند بود. اتفاقاً همین گونه‌گونی است که باعث رشد فرهنگ و نیز باعث سهولت در شناخت و انتخاب می‌گردد.

با این که جایگاه اصلی کاریکاتور در مطبوعات است و کاریکاتور حیات واقعی خودش را از آن زمان پدیدار شدن در مطبوعات آغاز کرده است ولی این حضور که هر روزه بودن و پر کاری را می‌طلبد نافی عمق بخشیدن به آثار ارائه شده و وسواس در قدرت بخشیدن به اصول اجرایی آن نیست.

اگر چه بیژنی براساس بی‌گرافتی ارائه شده در انتهای کتابش از سال ۷۴ به صورت جدی وارد عرصه مطبوعات شده و برای جوابگویی به نشریاتی که با آنها همکاری دارد و برای فکر و اجرای هر اثری فرصت چندانی ندارد، ولی برای قدرتمند شدن آثار خویش مجبور است زمانی را نیز جهت بازیابی، تجربه، تلاش و رشد آن صرف کند.

فانت اوزان یک مغرور دولتی در کرمان دو فقر و محرومیت شده‌ی سومی برود.

تاریخچه

نگاهی به کتاب «تلخند»

مجموعه کاریکاتورهای سید محمود جوادی

● گل آقا
■ تلخند

■ مؤسسه کیهان، چاپ اول، ۱۳۷۶

انتخاب نام «تلخند» که پیش از این «مهدی فراهانی» آن را بر کتاب طنز در داستان‌های مثنوی مولوی نهاده است دور از انتظار نیست چرا که در مقدمه کتاب، به آمیختگی گریه و خنده در طنزهای چاپ شده در کتاب اشاره شده است. مهم نیست که چنین ایده‌هایی را «تلخند» بنامیم یا «خنده تلخ» و یا «طنز سیاه» آنچه مهم است این است که آمیختن دو حالت متفاوت احساسی - روانی در انسان، یعنی «خنده گریه»، باعث وحدت ضدین عجیبی می‌شود که در این مجموعه شاهد آن هستیم. ضمن این که باید اشاره کنیم جنبه تلخ و سیاه کاریکاتورهای چاپ شده بر آثار طنز نشاط انگیز آن می‌چربد. کاریکاتوری که بین دو حالت متضاد «تلخی و طنز» در نوسان باشد «گروتسک» است، یعنی «طنز بدخیم» و اگر به وجه تلخ آن مرتب افزوده گردد، کار از حالت «گروتسک» نیز خارج شده، وارد حیطه ناپهنجاری می‌گردد. این مجموعه شامل ۷۰ کاریکاتور و حاصل ۵ سال، کار متوالی کاریکاتورپرست بین سال‌های ۱۳۷۲-۱۳۷۶ است کاریکاتورهای این مجموعه بسیار متنوع و در آن از طرح‌های کاملاً سیاسی نظیر کاریکاتورهای پیام‌دار مربوط به فلسطین، بوسنی و سلمان رشدی می‌توان یافت تا عبور موش از طول بدن مار که کاریکاتور «موز» "Mose" را با شیرین کاری تازه‌ای بیان می‌کند.

وجه غالب مضامین تقابل فقر و غناست. جز چند موضوع مربوط به محیط زیست و بوروکراسی در ادارات و چند کاریکاتور صرفاً خنده‌دار، بقیه کارها به شدت تلخ و اندوهناک است.

کارهای «سید محمود جوادی» سرشار از پیام انسانی است و جدیت او در این پیام‌رسانی به حدی است که اغلب کارها را به حوزه خشونت می‌کشاند و مانند جراحی عمل می‌کند که بخواهد یک غده چرکین را در فضای باز و جلو چشم مردم عمل کند.

۱۵۹
کتاب ماه
ویژه کاریکاتور

۷۷/۱۰۰